Čís. 6384.

K subjektivní skutkové podstatě přečinu maření exekuce podle § 1 zákona o maření exekuce se nevyžaduje úmysl poškoditi nebo zkrátiti věřitele, stačí úmysl zmařiti jejich uspokojení cestou, jíž se ho domáhají nebo chystají domáhati.

Věřitel, jenž od dlužníka přijme zajištění nebo zaplacení své pohledávky, se nedopouští spoluviny na přečinu maření exekuce, který tím páše dlužník.

(Rozh. ze dne 31. října 1939, Zm II 311/39.)

Obžalovaní manželé Bedřich a Otilie J. měli v S. zbytkový statek, který byl prodán dne 22. října 1935 v exekuční dražbě za 300.000 K. Po krytí všech knihovně zajištěných věřitelů zůstala ve prospěch dlužníků, obžalovaných manželů Bedřicha a Otilie J., hyperocha ve výši 33.682 K 35 h, kterou manželé J. postoupili své dceři Jarmile J. již dne 23. října 1935, tedy den po vykonané dražbě, ačkoliv měli ještě řadu věřitelů, kteří nebyli knihovně zajištěni. Z postupní listiny je patrno, že se obžalovaná Jarmila J. nezavázala, že zaplatí neknihovní věřitele a že to na ní manželé J. při postupu nežádali.

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací o zmatečních stížnostech obžalovaných Bedřicha J., Otilie J. a Jarmily J. do rozsudku krajského soudu, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými, a to Bedřich J. a Otilie J. přečinem maření exekuce podle § 1 zákona ze dne 25. května 1883, čís. 78 ř. z., Jarmila J. přečinem spoluviny na maření exekuce podle § 5 tr. z. a § 1 zákona ze dne 25. května 1883, č. 78 ř. z., takto právem:

Zmateční stížnosti obžalovaných Bedřicha J. a Otilie J. se zamítají.

Zmateční stížnosti obžalované Jarmily J. se vyhovuje, odsuzující výrok, jí se týkající, se zrušuje jako zmatečný ve výroku o vině a v důsledku toho i ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisících a věc se vrací soudu prvé stolice, aby ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

Z důvodů:

S hlediska zmatku podle § 281, čís. 9, zřejmě písm. a) tr. ř. snaží se zmateční stížnost obžalovaných Bedřicha a Otilie J. dovoditi nedostatek subjektivní skutkové podstaty přečinu podle § 1 zák. o mař. exek. na straně obžalovaných poukazem na zjištěnou skutečnost, že Jarmila J. splácela postupně, jak jí byla hyperocha soudem uvolňována, neknihovní dluhy obžalovaných, jichž existence byla nesporná. Při tom však vychází z mylného právního názoru, že se k této skutkové podstatě vyžaduje úmysl poškoditi nebo zkrátiti vymáhající věřitele. Ke skutkové podstatě jmenovaného přečinu stačí po subjektivní stránce, že obžalovaní jednali v úmyslu zmařiti uspokojení neknihovních věřitelů tou cestou, kterou se ho tito věřitelé domáhali nebo chystali domáhati, totiž exekuci na hyperochu, která jim slibovala úplné uspokojení jejich vymáhaných pohledávek. Postupem hyperochy nastala pak ve jmění obžalovaných

přeměna, která způsobovala neknihovním věřitelům obtíže ve vydobytí jejich pohledávek, neboť byli nyní odkázáni buď na dobrou vůli Jarmily J., nebo na nejisté, obtížné a nákladné odpůrčí spory, takže v každém případě bylo jejich postavení činem obžalovaných zhoršeno (rozh. čís. 5383 Sb. n. s.).

Okolnost, že se obžalovaná Otilie J. podřídila všem opatřením obžalovaného Bedřicha J. v důvěře k němu jako svému manželu a že byla snad stejně jako on přesvědčena o správnosti a nezávadnosti svého jednání, nemůže ji, stejně jako obžalovaného Bedřicha J., zbaviti viny (§ 233 tr. z.), zejména když znala pravý stav věci a když součinností při postupu hyperochy, zejména podpisem postupní listiny, přispěla k docílení zamýšleného výsledku, zachrániti peníze pro Jarmilu J., který bez její součinnosti nebyl možný.

Zmateční stížnost obžalovaných Bedřicha J. a Otilie J. byla proto zamítnuta.

Naproti tomu nelze upříti oprávnění zmateční stížnosti obžalované Jarmily J., pokud s hlediska zmatku podle § 281, čís. 5 tr. ř. k dolíčení zmatku podle § 281, čís. 9, písm. a) tr. ř. namítá, že se nalézací soud nezabýval náležitě obhajobou této obžalované, že měla v době postupu hyperochy proti svým rodičům, spoluobžalovaným Bedřichu a Otilii J., pravou a splatnou pohledávku ve výši rovnající se přibližně očekávané hyperoše, na jejíž úhradu jí byla hyperocha právě postoupena. Nalézací soud, jak je patrno z důvodů rozsudku, pokládal tuto okolnost mylně za nerozhodnou pro vinu obžalovaných a tedy i Jarmily J. a v důsledku tohoto mylného právního názoru se jí blíže nezabýval a zejména neučinil v tom směru náležitá, předpisu § 270, odst. 2, čís. 5 tr. ř. odpovídající zjištění. Při správném výkladu zákona je však tato otázka rozhodná pro posouzení viny obžalované Jarmily J. ve směru přečinu podle § 5 tr. z. a § 1 zákona o mař. exek., jímž byla uznána vinnou. Neboť měla-li tato obžalovaná proti svým rodičům, jak se hájila, pravou a splatnou pohledávku, pak byla oprávněna domáhati se jejího uspokojení všemi prostředky, které jí k tomu účelu poskytuje hmotné a formální právo, tedy v prvé řadě žalovati a vésti exekuci, tím spíše však přijmouti zajištění nebo zástavu nebo přímo zaplacení. Majíc právní nárok na zaplacení pohledávky, nemohla by se obžalovaná přijetím zaplacení pohledávky dopustiti trestného činu. Ohled na věřitele, aby dosáhli stejnoměrného poměrného uspokojení (§ 486 tr. z.) a aby nebylo uspokojení některého z nich zcela nebo zčásti zmařeno (§ 1 zák. o mař. exek.), je uložen zákonem pouze dlužníkovi, a to na základě právního poměru, v němž je vůči svým věřitelům, není však uložen věřitelům. Důsledkem tohoto právního stavu jest i ustanovení poslední věty § 485 tr. z. Přijetí zajištění nebo zaplacení pohledávky, věřiteli příslušející, nezakládá na straně tohoto věřitele spoluvinu na dlužníkově jednání, vedoucím k poškození jeho ostatních věřitelů. Mohlo by se tak státi pouze tehdy, kdyby na příklad věřitel přijal na zajištění nebo zaplacení své pohledávky věci pro jiného věřitele exekučně zabavené nebo věci hodnoty nepoměrně vyšší, nežli činí jeho pohledávka, a pod. (srov. rozh. č. 4078 vid. sb.).

Odůvodněné zmateční stížnosti obžalované Jarmily J. bylo proto vyhověno, odsuzující výrok v tomto bodě zrušen a věc vrácena soudu prvé stolice, aby ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl, řídě se při tom právním hlediskem nahoře vytčeným (§ 293, odst. 2 tr. ř.).

Čís. 6385.

Za porušení právních statků v § 335 tr. z. uvedených, způsobené zařízeními (stroji) při provozování živnosti, odpovídá trestně především majitel živnosti.

Zavinění majitele mlýna nepostaravšího se o řádné zakrytí soukolí turbiny.

Spoluzavinění poškozeného nečiní pachatele beztrestným.

K pojmu vodního díla ve smyslu § 85, písm. c) tr. z. (§ 337 tr. z.).

Není jím turbina nepatrného rozsahu.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1939, Zm I 485/39.)

Podle zjištění nalézacího soudu je obžalovaný od roku 1921 majitelem mlýna v M. K pohonu mlýna používá turbiny asi o deseti koňských silách, umístěné v oddělené místnosti. Přístup k turbině tvoří prkenná podlaha, která bývá při vysoké vodě zaplavena vodou a která byla v době nehody pokryta mazlavým blátem. Mlynářský pomocník R. šel v den nehody mazati turbinu a, ježto byla podlaha k ní vedoucí kluzká, vylezl na trámy nad turbinou, namazal odtud turbinu a vykonav velkou potřebu do odtokového koryta za turbinou, vracel se touž cestou zpět. Při tom uklouzl, spadl levou nohou do nechráněného soukolí turbiny, která byla v chodu, a utrpěl těžké poranění.

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 337 tr. z., zrušil napadený rozsudek podle § 290 tr. ř. ve výroku o podřadění skutku obžalovaného skutkové podstatě přečinu podle § 337 tr. z., jakož i ve výroku o trestu a uznal obžalovaného vinným přestupkem podle § 335 tr. z., který spáchal tím, že se v nezjištěné době, avšak před lednem 1939 v M., neučiniv ochranných opatření nad turbinou svého mlýna, dopustil opominutí, o němž podle předpisů zvlášť vyhlášených a podle svého povolání a své živnosti mohl nahlížeti, že se jím může způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí života, zdraví nebo tělesné bezpečnosti lidí, při čemž z toho povstalo těžké poškození těla Štěpána R.

Z důvodů:

Neprávem vytýká zmateční stížnost jako neúplnost rozsudku (§ 281, č. 5 tr. ř.), že nalézací soud neuvážil, že bylo věcí firmy, která dodala turbinu do mlýna obžalovaného a tam ji postavila, aby se postarala